

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kaj terja od nas sedanji čas?

Jezernik Baltazar, kmet iz Št. Ilja pri Velenju.

Minuli so božični prazniki, ki označajo ter prinašajo mir in uteho. To so prazniki družinske skupnosti, ljubezni in sreče. Niso bili vsi te sreče deležni. Na stotine in tisoče jih je, ki so iskali zavetja pri dobrih srcih, kakor sta ga iskala Marija in Jožef v Betlehemu, pa ga pri ljudeh nista našla. Tudi danes ga ne najde na tisoče svomakov in brezposelnih. Kakor je sv. Družina morala bežati v tujino, preganjana od Heroda, tako tudi prav mnoge preganja v današnjih dneh nemila usoda.

Vzrok tiči v človeški sebičnosti. Ljudje so pozabili na zapoved ljubezni do bližnjega, ki mora obvladovati vse človeško delovanje, tudi gospodarsko udejstvovanje. Mesto ljubezni pa kraljuje v srcih premnogih ljudi samopašnost in samogoltnost. Denar jim je bog. Visoke obresti so tiste dobrine, po katerih jim hrepeni srce. Bližnjega ne smatrajo za brata, ustvarjenega po božji podobi, marveč za predmet izkoriščanja in za sredstvo lastnega obogatjenja.

Gospodarska kriza nas pritiska, muči zlasti kmeta in delavca. Kljub temu pa ne smemo kloniti z glavo ter izgubiti upanja. Poglejmo rastlinstvo v naravi, kako se mora boriti za obstanek! Korenine dreves ponekod le s težavo prodirajo v zemeljske plasti, iskajoč opore in hrane. Poglejmo studenček, ki izvira izpod skalovja! Težavno borbo ima, preden si uravna svoj tok, počasi pa premaga vse ovire ter naraste v veliko reko. Učimo se od narave!

Oskrbimo se z orožjem izobrazbe, katoliške in slovenske! Kdor hoče na svetu uspeli, mora bistro glavo imeti. Nesmrtni naš učitelj škof Slomšek je klical našim prednikom ter kliče tudi nam: »Le bistrimo si glave!« Izobraževalno delo bi se moralo vršiti po vseh župnijah naše domovine. Duhovniki so za to poklicani in usposobljeni voditelji, mi jih pa moramo podpirati. Podpirati jih morajo kmetje, predvsem pa naša mladina. Saj je ravno mladina izobrazbe najbolj potrebna. Potrebna pa je tudi prave krščanske vzgoje. V lanskem Slomškovem letu smo večkrat slišali Slomškov opomin: »Ako se mlado drevesce ne požlahtni ter se divjaku ne veepi zlahtna mladika, vedno malovredna lesnika ostane.«

Naj bi si mladina Slomškove zlate opomine vzela k srcu ter se po njih ravnala! To bi bilo najlepše slovo od

Slomškovnega spominskega leta. Tudi za nas in za vse veljajo Slomškovi opomini in njegova navodila. Ne zablino osobito njegovih lepih naukov o dobri sosesčini. Bodimo si dobri sosedje! Naj vlada med nami bratstvo in sloga! Rešila nas bo vzajemnost, ne pa razprtija in razdrobljenost. Nesloga donša le gorje ter uničuje naše moči. Skupnega dela je treba, ki ga prekvamisimo s pravo krščansko narodno prosveto.

*

Za naš list.

(Dopis kmetskega fant.)

Zopet je minulo leto in se potopilo v morje večnosti. Slednja minuta nam pravi, kako minljivo je vse na svetu. Malo časa traja veselje in radost človeka na zemlji, istotako pa tudi trpljenje premine. Ob zaključku starega leta se v duhu ozremo nazaj, da vidimo svoja dela. Zadovoljno je naše srce ob pogledu na plemenita dejanja, a žalost se nas loti, ako nam očita vest, da smo delali slabo. Saj je pač več, mnogo več slabega, kakor pa dobrega na svetu. Časopisje nam dan na dan poroča o žalostnih dogodkih v naši domovini, o pobjah, pretepih, samomorih in drugih zločinih. Mislilo se je, da bo naval teh zločinov vendar ponehal, pa se širi in množi, da ne vemo, kaj bo. Ako je bilo do sedaj tako, zlasti preteklo leto, dal Bog, da bi vsaj to leto, ki je začelo, bilo srečnejše za nas in bi nam rodilo

75 let je minulo, odkar je umrl dne 5. januarja 1858 feldmaršal Radecki.

mного božjega blagoslova, da bi bila naša dela iz Boga in vsikdar za Boga.

Surovost, ki se pojavlja med mladino, našem narodu nikakor ni v čast. Čast in ponos naroda je izobrazena mladina, zavzeta za to, kar je dobro in plemenito. Mladina pa, ki pijančuje, preklinja, klafa ter se pretepa, dela narodu sramoto ter je rana na narodnem telesu. Ta žalostni pojav je dokaz, da ni med narodom vse v redu, osobito pa, da tisti, ki bi morali vzgojevati narod, ne vršijo v pravem pomenu in v zadovoljivi meri to svojo nalogo.

Tu stopi v ospredje vprašanje časopisja. Razmere nas silijo, da se zavzemamo za tisk, namreč za dober, katoliški tisk, za katoliške časopise, ki po mojem mnenju niso dovolj razširjeni med ljudstvom. Mnogi še naročajo ter razširjajo brezverske, slabe, ničvredne časopise, ki spadajo v peč. Največje zlo pa je, da tako ničvredno šaro čitajo tudi otroci, ki se že v zgodnji mladosti narsrkajo protiverskega duha, da izgubijo vsako spoštovanje do Boga, Cerkev in duhovnikov. Zato ni čudno, da mnogi katehetje tožijo o grozoviti pokvarjenosti današnje mladine. Dolžnost vsakega je, da naroča in čita le krščanske liste, ki branijo in zagovarjajo vero in katoliško Cerkev. Resnične so besede našega Gospoda, ki pravi: »Po njih sadu jih boste spoznali!« Resno se moramo vprašati, ali niso oni žalostni pojavi med mladino, o katerih smo prej govorili, posledica čitanja slabih listov. V hiši, kjer je slab časnik doma, ni krščanske omike in tudi ne prave vzgoje mladine. Fantje iz hiš, ki imajo nekrščanske liste, niso na dobrem glasju. Ne krasi jih krščanska krepost, marveč jih ponižuje drznost, surovost in slične pokvarjenosti. Če pa gredo v cerkev, je njihov pohod samo takozvani sprehod. Zato pa moramo krščanskemu časopisju nakloniti skrb in pomoč.

Naš glasnik, buditelj in čuvar je priljubljeni »Slovenski gospodar«. Ta list si je stekel za naš narod neprecenljive zasluge. Izhajati je pričel baš v času, ko so se odigravali pri nas najhujši politični boji z nemškutarstvom, ki je hotelo uničiti slovensko besedo in vpostaviti na njeno mesto nemščino. Kdo je bil v teh usodnih časih naš branitelj? »Slovenski gospodar« je bil! Boril se je in nikdar klonil, kadar je šlo za verska načela in za korist slovenskega kmeta, delavca in obrtnika. Zato je »Slovenski gospodar« tako globoko zasidran v srcu našega naroda. Ljudstvo se zaveda, da je ta list vedno bil njegov prijatelj

in branitelj ter bo tudi vedno ostal. Nikdar ni zapustil slovenskega ljudstva, ter ga tudi nikdar ne bo. Naša dolžnost je, da podpiramo in širimo dober tisk, to je krščansko časopisje, da bo vsaka

hiša naročena na dober list. Vi, ki ste ostali zvesti »Slovenskemu gospodarju« do sedaj, bodite mu tudi v bodoče naklonjeni ter mu pridobivajte novih naročnikov in čitateljev! I. Š.

IZ RAZNIH DRŽAV

Veliki uspehi Japoncev. Japonske čete so zasedle dne 3. januarja kitajsko mesto Šanhajkvan. Šanhajkvan je vojaško važna točka na mestu, kjer se ob Rumenem morju pričene veliki zid. Japonci so napadli to trdnjavo na vodi, na kopnem in iz zraka. S svojimi težkimi topovi so delno razbili okope, nakar je japonska pehota prešla v napad. V pristanišče Šanhajkvana je priplulo 9 japonskih vojnih ladij. Japonci imajo poleg kolodvora v Šanhajkvanu pripravljenih 3000 vojakov v oklopnih vlakih, ki morejo oditi na prvi ukaz proti Pekingu. Na japonski strani se je udeležilo boja 4000 pešcev in 19 topov. V mestu je izbruhnil grozen strah, ker so se pojavili v raznih okrajih tudi mnogoštevilni požari. V okolici utrjenega mesta je padlo nad sto granat, ki so povzročile veliko škodo. Železniški promet med Šanhajkvanom in Pekingom je prekinjen, zaradi česar je moralo na tisoče civilnega prebivalstva bežati peš proti Pekingu. V mestu, ki je docela porušeno, je obležalo na

stotine kitajskih vojakov in prebivalcev. Japonske izgube sicer niso znane, vsekakor pa niso mogle biti neznatne, ker so se Kitajci branili tudi s strojnimi. Ko so se umikali korak za korakom, so se branili z ročnimi granatami. Neki kitajski oddelek, ki je štel 5 sto mož, je bil docela pokončan. — Dne 3. januarja so navallili Japonci tudi na mesto Činhvankav, ki leži 15 km južno-zapadno od Šanhajkvana. Po kratki borbi so zasedli tudi to mesto. S tem je postal položaj kitajskih čet, ki so se utaborile 2 km od Šanhajkvana, strateško nevzdržen in so se morale umakniti v največjem neredu. Železniški promet na progi Mukden-Tiencin, ki vodi skozi ozemlje, v katerem vzdržujejo po takozvani boksaški pogodbi Anglija, Amerika, Francija in Italija svoje čete, je ustavljen. Po še nepotrjenih vesteh iz Harbina so japonske čete zasedle tudi obmejno postajo Pograničnaja na vzhodnokitajski železnici, tako da je tudi ta proga docela v njihovih rokah in so Japonci dejansko gospodarji v severni Kitajski.

Razpust irskega parlamenta. Predsednik Irske De Valera je razpustil irski parlament in razpisal nove volitve.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Letos sveto leto. Omenili smo že v zadnji številki, da je sv. Oče papež Pij XI. proglasil to leto za sveto leto. Dan pred Božičem je imel na kardinale nagovor, v katerem je med drugim poudaril, da leta 1933, odnosno 1934 poteče 1900 let, odkar je Zveličar sveta, Sin božji trpel ter umrl za človeštvo. Na proslavo te obletnice kliče sv. Oče vse, ki so odrešeni z dragoceno krvjo Zveličarjevo. Ali je katera obletnica slavnejša kakor ta? To koristno in potrebno proslavo želijo prav mnogi. Danes se največ ali skoro izključno govori o sporih in protivostih, o varanju in nezaupanju, o oboroževanju in razoroževanju, o škodah in odškodninah, o dolgovi in izplačevanju, o izgubah in plačilnih nesposobnostih, o gospodarskih in finančnih interesih, o bedi posameznikov in družbe. Naj torej svet sliši kaj drugega! Naj sliši o stvareh globoke duhovnosti, o stvareh, ki kličejo v spomin življenje in interese duš, o poslanstvu Cerkve in človečanstva, o visokih mislih in navdihih, ki se porajajo povodom vzvišenega dogodka trpljenja in smrti Zveličarjeve, ki ga homo proslavili. Da bi ta proslava ne ostala nezapažena, marveč da bi koristila vsem dušam, zlasti tistim, ki so raztresene in zaposlene, da bi vsi imeli časa ter našli priliko, da porabijo to obletnico v svojo korist, zato sv. Oče odreja, da ta proslava traja celo leto. Proglašajo jubilejno

sveto leto, ki bo trajalo od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934. To je tretje sveto leto, ki ga je proglasil sedanji papež. Prvo je bilo l. 1925, drugo l. 1929 povodom mašniškega jubileja sv. Očeta, tretje pa je sedanje. Vsa podrobna navodila za proslavo velevažne obletnice Zveličarjevega trpljenja in smrti bodo pravočasno izdana.

Dve važni obletnici v tem letu. V letošnjem letu, ki je sveto leto kot spominsko leto 1900letnice Gospodovega trpljenja in smrti, se bodo obhajale še tudi druge obletnice. Med najvažnejšimi je 75letnica prikazni Marijine v Lurdu, ki se je prvič prikazala 11. februarja 1858 ubogi mlinarjevi hčerki Bernardki Soubirous (Subiru). Lurški jubilej se bo proslavljal širom katoliške Cerkve, najbolj slovesno kajpada v Lurdu, kamor bodo pohiteli romarji iz raznih delov sveta. Meseca maja 1933 pa bo preteklo 100 let, odkar je takratni pariški vseučilišni študent Fridrik Ozanam s 5 tovariši ustanovil Vincencijevo družbo. Ta družba ima namen, organizirati krščansko dobrodelnost v prid siromakom, bolnikom, zapuščenim in zanemarjenim. Razširjena je po vsem kulturnem svetu ter je prava dobrotja za vse, ki trpijo pomanjkanje. Njen pomen je narastel v sedanji dobi brezposelnosti in bede.

Socialisti proti usmiljenkam. V Buenos-Airesu, glavnem mestu Argentine — v južni Ameriki — so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali socialisti.

Pred volitvami so jim vsa usta bila polna obljub, kako bodo delali za ljudski blagor, ko dobijo mestno občino v svoje roke. Ko se jim je to posrečilo, pa so naenkrat pokazali svoje protiljudske rogove. Ako bi bilo med mestnim prebivalstvom ljudsko glasovanje o tem, kar je socialistična večina v občinskem svetu sklenila, bi ljudstvo tak predlog z ogorčenjem odklonilo. Socialisti so namreč sklenili, da morajo usmiljene sestre zapustiti vse bolnišnice ter se morajo vpeljati svetne bolničarke. Svoj sklep je rdečkasta gospoda utemeljila s tem, češ, da so svetne bolničarke bolj poceni kakor pa usmiljene sestre. To je kajpada neresnica, ki je zrasla na socialističnem zelniku. Usmiljenih sester je po bolnišnicah 180 ter prejema vsaka mesečno po 25 pesos, torej na leto skupaj 54.000 pesos. Bolničarkam pa bo treba na mesec plačati vsaki po 165 pesos, torej na leto skupno 356.000 pesos. Svetne bolničarke pa ne bodo stale mesto samo 302.000 pesos več, marveč ker bodo hotele imeti več svobodnih dnov, bo jih treba dvakrat več ko usmiljenih sester, torej bodo stale občino 600.000 pesos več. Tako znafo socialisti gospodariti in štediti. Predlogu socialistov so se uprli vsi zdravniki v bolnišnicah, vsi bolniki, vsa poštena javnost in tudi predsednik republike general Justo. Socialisti pa se v svoji protivovski in protikrščanski strasti nočejo spametovati. Ukrep socialistov bo hudo zadel tudi slovenske in hrvatske delavce, ki v svoji boleznin in onemoglosti iščejo zavetja po bolnišnicah. Kako dobro stori takemu zapuščenemu delavskemu siromaku, ako sliši v bolnišnici tolažilne besede v svojem materinem jeziku. Dosedaj so take besede slišali. V Buenos-Airesu je namreč v bolnišnicah 12 slovenskih usmiljenih sester, ki bodo vsled socialističnega sklepa morale zapustiti bolnišnice. Taki prijatelji delavcev so socialisti!

Katoliška kmečka ženska društva v Belgiji. Zveza katoliških kmečkih ženskih društev v Belgiji je obhajala 25letnico svojega obstoja. Največja prireditelj ob tej priliki je bilo veliko zborovanje v glavnem mestu Bruxellu. Na zborovanju je bila navzoča zastopnica belgijske kraljice, govoril pa je med drugimi tudi kardinal nadškof Roey. Zveza šteje 1200 ženskih društev, ki se nahajajo v 2500 kmečkih občinah. Namen te organizacije je izobrazba kmetijskega ženstva v strokovnem, gospodarskem in kulturnem oziru. Da je kmečka žena v Belgiji danes na tako visoki stopnji izobrazbe, je v veliki meri zasluga te krščanske izobraževalne organizacije.

80 let v samostanu. Meseca decembra preteklega leta je sestra Marija Hofenbein iz reda hčera božje ljubezni obhajala v Leon di Nikaragua (v srednji Ameriki) stoletnico rojstva. Sestra Marija je kljub svoji visoki starosti vedno še zdrava in krepka. Rojena je bila 17. decembra 1832 v Lyonu na Francoskem. Z dvajsetim letom je stopila v samostan. Živi že torej 80 let v samostanu in sicer po raznih samostanih Amerike. Sestra Marija je storila veliko dobrega za ljudstvo, osobito za mladino.